

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף יח

מסקנת הגמרא בדיני פטור מקיום מצוות מחמת התעסקות עם המת:

- אם המת הוא 'מתו' (= משבעת קרוביו) אפילו הוא לא שומר עליו, או שהוא שומר עליו אפילו הוא אינו 'מתו', פטור מכל המצוות.
- בתוך 4 אמות של המת או הקבר אסור בקריאת שמע, בתפילין, ובלמוד תורה, משום "לועג לרש".
- נחלקו התנאים האם כשהמת נמצא בספינה צריך שמירה מהעכברים (והשומר פטור מהמצוות).

הגמרא מביאה דינים הנוגעים בכבוד המת:

באיזו צורה מוליכים עצמות ממקום למקום, ודין לוויית המת בשיעור 4 אמות.

הגמרא דנה האם המתים יודעים מהנעשה בין החיים, ומביאה כמה מעשים בניסיון להוכיח שאכן המתים יודעים:

- מעשה ברבי חייא ורבי יונתן שהלכו בבית הקברות, וציציותיו של רבי יונתן נגררו על הקברים.
 - מעשה בבני רבי חייא שנשכח מהם תלמודם.
 - מעשה בחסיד אחד שישן בבית הקברות לביל ראש השנה, ושמע שתי רוחות מדברות.
 - מעשה בזעירי ששאל את בעלת האכסניה לאחר מותה היכן שמרה את כספו.
 - מעשה בשמואל ששאל את אביו לאחר פטירתו היכן שמר את כספי היתומים.
- סיכום:** רבי יונתן סבר בהתחלה ש"המתים אינם יודעים מאומה" ואין להם שייכות בכלל לנעשה כאן בעולם. לדעת אחד מבני רבי חייא אמנם המתים לא יודעים

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

מעצמם, אבל אחרים שמתו מספרים להם. הגמרא אומרת שניתן לדחות את הראיות מהמעשים הנ"ל, ולומר שהמתים לא יודעים מהנעשה בין החיים. רבי יונתן חזר בו וסובר שיתכן שידעו ע"י שאחרים יספרו להם.

מושגים בדף

לועג לרש: כשאדם מקיים מצוות בבית הקברות יש בזה משום לעג למתים, שהוא יכול לקיים מצוות והם כבר לא. **דסקיאי:** שק גדול של עור.

